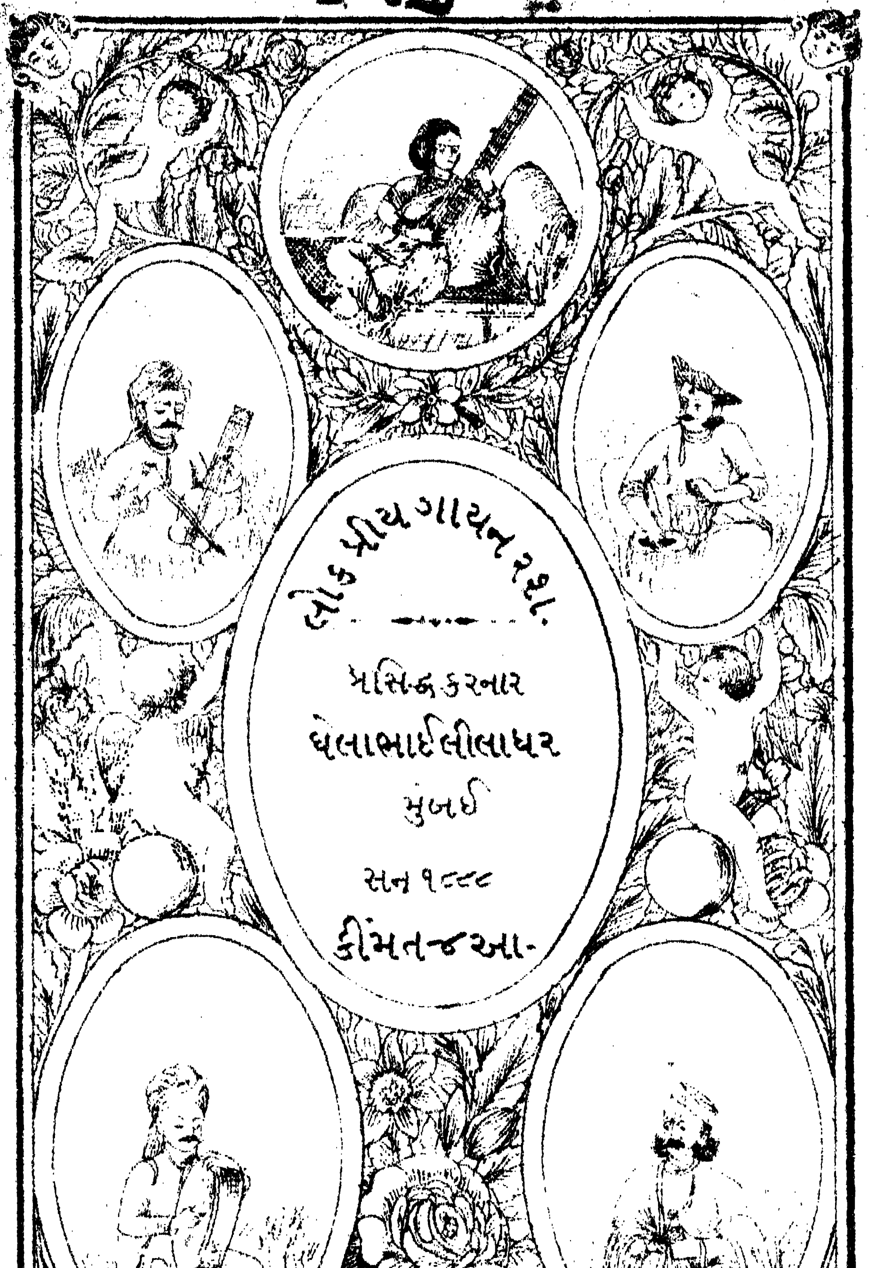

લોકપ્રીય ગાયન રત્ન.

પ્રસિદ્ધ કરનાર

ઘેલાભાઈ લીલાધર

મુંબઈ

સન ૧૮૯૮

કીંમત ૪ આ.

ધી આંગ્લો જુઈશ અૅન્ડ વર્નાક્યુલર છા૦ છા૦
મસીદ બંદર રેલવે સ્ટેશનને સામે મું૦

લોક પ્રીય ગાયન રશ.

ભાગ ત્રીજો.

ભજન.

ઉઠો સજન ભોર ભઇ હરી ભજન ગારે;
પશુ પંખી જીવજંત સંત હો પુકારે.—ટેક. ॥ ૧ ॥
નીત પ્રીતસે જો સજ્જન ઇશ ગીત ગાવે;
કષ્ટ વાંકે ટારે પ્રભુ દુઃખકો નીવારે. ॥ ૨ ॥
જગમે જુગજુગ વહી સાચ સુખ પાવે;
કામ ક્રોધ લોભ કપટ હીરદેસે નીકારે. ॥ ૩ ॥

ઠુમરી.

કાહે મોહે ગોવાલન ઝટકે. સદકે મઐં જાવું તોરે લટકે. ॥ ટેક ॥૧॥
લઅચ્છન તોરે ગુની સયાની, આંખડીયાંમે ખટકે૦—૨ ॥
મોડે મોડે મોહે લુભાવે, નયન તોરે હટ હટકે.——૩ ॥

ઠુમરી

સજન છતીયાં લપટા જારે ॥ ટેક ॥ દોઉ નેન જોર કછુ ભો
કો મોકો ઝુકી ઝુમી ચુમિ સુખ દે ઝકકોર અધરન પેં ધરકે અપ
ના અધર રસ મોહે પિલાજારે ॥૧॥ દોઊ ભુજ બિસાલ ગરે માંહી
ડાલ મેરે ગાલન પે ધર અપનો ગાલ ઊરઝાય અંગ મેં અંગ સબે
રસ રંગ વરસા જારે, ॥ ૨ ॥ મોરી ખોલ કંચુકી બંદ હંસિ કે રસસે

જોબન કો કસિ કસિ કે સુંદર રસ રંગીલી સેજન પૈ સબ [illegible] મિટા જારે ॥ સજન ॥ ૩ ॥

ઠુમરી.

નિરદઇ સે પ્રીત દઈ અબ ના કરે, ઘર જાહુ ભલા જો ભઇ સો ભઈ ॥ ટેક॥ ૧ ॥ મેંતો જાત રહો ડગરી ડગરી, બિચ આન પડી તુમેરી નગરી; ॥ નીર. ॥ ૨ ॥ મોહે જાનદે મોહન માફ કરો, તકસીર ગુનાહ જો ભઇ સો ભઇ ॥ નીર૦ ॥ ૩ ॥

ઠુમરી.

કૈસી કરૂં નહિં પરત ચૈન આવો બાલમ રાત, ॥ ટેક ॥ વિલખિ વિલખિ દિન બીતત મેંકાં, ચાંદ પિયા વિન નીંદ ન આવે, કૌન એસી ચુક પડી જિન તરસાવો; ॥ આવો બાલમ રાત ॥ ૧ ॥

ઠુમરી.

મૈં તોસે નહીં બોલું રે બાલમ છેડી મત જાવો.॥ટેક॥ કર પકરત મોરી ચુરિયાં તડકાઇ અજહું ન આય મોરે પાસ; ॥ બાલમ૦ ॥ ૧ ॥

ઠુમરી.

હીયાં ના બજાવો શામ, દેખો મુરલીઆરે ॥ હીયાં ના૦ ॥ ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ મુરલીકી ધુન સુન વ્યાકુલ ભઇરે, હમે ના સતાવો શામ. ॥ દેખો હીયાં૦ ॥ મુરલીયારે હીયાં ના૦ ॥ ૨ ॥

ઠુમરી.

મેં તોરીરે તું મેરા દીલજાની, મેં તોરીરે૦॥ ટેક ॥૧॥ [illegible] ચરૂવા ગંગાજલ પાણી, ભરત ભરત મેરી કમર બેહાણી. ॥ મે તોરીરે૦ ॥ ૨ ॥

ઠુમરી

દઇયાં આપન સે જાદે બાલમકે લીએ,જંગલસે રહા પિયા ઢુંડ ફરી;તન ખાક લગી પેની કફની.કર જોગનકા સામાન ચલી ॥ દઇયાં ॥ટેક॥ ૧ ॥ ઉત્તર દક્ષણ પુરવ પશ્ચિમ, દીલીં શેહેર મુલતાન ફરી ॥ દઇયાં૦ ॥૨ ॥

ઠુમરી

દઇયાં સાવનકી જડી લાગ રહી, જગા છાય રહી હૈ બાદલીયાં. ॥ દઇયાં૦ ॥ ટેક ॥૧ ॥ દાદર બોલે બપઇયા બોલે અંબવા પર બોલે કોયલીયાં ॥ દઇયાં ૦ ॥ ૨ ॥

ઠુમરી

દઇયાં અશક મશક ભલકાય રહી લટ છુટી નાગન કામનીયા; ॥ દઇયાં૦ ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ જુડેકી સેલી ગલે બીચ ડાલી, ચમકત જેસી નાગનીયાં ॥ દઇયા૦ ॥ ૨ ॥

ઠુમરી

સખી નાગર નટ અર મુગટ બાર એસી કરત ધીડાઇ, બનસી બટ જુમના તટ પનીયાં કેસે જાઉરી; ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ જળ જુમનાં કે તીરે ઉભો, હાથ પકડ મોહે લેટ ઘેરી ॥ સખી નાગર નટ અર૦ ॥૨॥

ઠુમરી

દેખો સખી કનઇયા રોકે ઠાડો હો ગેલ; રોકે ઠાડો હો ગેલ, દેખો સખી કનઇયાં રોકે ઠાડો હો ગેલ. ॥ ટેક ॥૧॥ મેં જળ જુમનાં ભરન જાતીથી બીચમે મીલ ગયો નંદ કીશોર ॥ દેખો સખી૦॥૨ ॥

ઠુમરી.

ચલતકી બેરીઆ જાદુ કર ગયો ॥ ટેક ॥ ચલો સખી ઊઆરા હમારી અધને મન બસકર ગયો ॥ ચલતકી૦ ॥ ૧ ॥

ઠુમરી-સોરઠ.

મુખસે સુનો મોરી બાત, હમસે મુખ ના ફેરોજી: ।।ટેક।। ખડી નારી દુખયારી અરજ કરેરે, ઇતની અરજ માનો આજ, અંગમે અગન જલે તન લરજે રે, પગવા પડત તોરે રાજ ।। મુખ૦ ।। ૧ ।।

ઠુમરી.

બોલીયા નબોલો નાદાન મેં વાડી૦।। જાઉં, થારી પુકારા રંગજી ।।ટેક।। મેં વાડી શોનેકી થાલીમેં ભોજન પીરસી, જીમતા નહીં કાયો રે નાદાન ।। મેં વારી જાઉ;।। ૧ ।। સોનેકી ઝારીમે ગંગાજલ પાણી પીતા કયો નહીરે નાદાન ।। મેં વારી જાઉં; ।। ૨ ।। ચુન ચુન કલીયાંમે શેજ બનાઉં, સોતા કયો નહીં નાદાન ।। મેં વારી જાઉં, ।। ૩ ।।

ઠુમરી તલાણી.

કરકર ધીન્ન કરકર ધીન્ના કરકર ધીન્ના ધીન્ના ધીન્ના,
નાચેં કુદેં રંગ મચાએં ધીનકટ ધીનકટ ધીન્ના--ટેક—
દીલમીલકે સબ ખુશી મનાએં ચંગ બજાકે ગાએ,
તતા થઇ થઇ નચો સારે, ઢમઢમ ઢોલ બજાકે ગાએ ।।૧।।
છમછમ છમછમ ઘુંગરૂં ગાજે, ભેંભેં ભુંગલ બાજે,
ઝમઝમ ઝમઝમ ઝાંઝડ ઝમકે સંખની મનમે લાજે.—૨।।

જીલા-ઠુમરી

એક કામીની બનબન આવે, ચતુરનાર ઓરમાન સવારે, મદ માતી પ્રેમ જગાવે ।। આજ એક કામીની ।।ટેક।।૧।। સામરો કનઇઆ મોસે માનત નાહી ભોરહી આન જગાવે, બીંદરા બનકી કુંજ ગલી યનમે મધુરા બીન બજાવે ।। એક કામીની૦ ।। ૨ ।।

દાદરા.

નદીયાં કીનારે ભરે રામ ગુજરી ॥ટેક ॥ લેંગાબી લાયે સાલુડા બીલાયે. ચુરીયાં ન લાયે સોહી બાત બીગરી ॥ નદીયાં કીનારે૦॥૧॥

દાદરા.

મેરી ગલી મત આવો સાંવરા; ॥ ટેક. ॥ મેરી ॥ મેરી ગલીકે લોક બુરે હૈ, ડાલેંગે તેરે ગલેમેં ફાંસી; ॥ સાંવરા મેરી૦ ॥૧॥

દાદરા.

નૈના નીંદુ ભરે મતવાલે; ॥ ટેક. ॥ ચુન ચુન કલીયાં મેં શેજ બીછાવું, હઠીલે રંગીલે છબીલે મતવાલે; ॥ નૈના નીંદુ૦ ॥ ૧ ॥

દાદરા.

પ્રિત જોડેકી લાજ રખો સૈયાં ॥ ટેક ॥ પરદેસવા મત જાવો રંગીલે, હાથ જોડું તેરે લગું પૈયાં; ॥ પ્રિત૦ ॥ ૧ ॥

દાદરા.

ગુલાબી જાડા પડા લશકરમેં ॥ ટેક. ॥ એક એક સીપૈકું દો દો લુગઇયાં, હમારા રીપૈ એકલા રે; ॥ ગુલાબી૦॥૧॥

દાદરા.

સાંવરા મેં તો તુમ પર વારી ॥ ટેક. ॥ આવો મોરે સાંવરા ચોરસ ખેલે, તુમ જીતે હમ હારી; ॥ સાવરા૦॥૧ ॥

દાદરા.

નદીયાં ગહેરી બાસ લાગત નાહીં ॥ ટેક. ॥ ઉઠ ગોરીયાં તેરા લેગા ન ભીગે, પતલી કમર હાથ લાગત નાહી; ॥ નદીયાં૦ ॥ ૧ ॥

દાદરા.

છુમ છુમ બીડીયાં બનાઉં દો દો પાનનકી ॥ ટેક. ॥ પાન મંગાઉ સુપારી મંગાઉ; દાલચીની મંગાઉ મુલતાનકી. ॥ છુમ છુમ૦ ॥ ૧ ॥

દાદરા.

તોરે લીયે હાડી, મૈં તોરે લીયે હાડી; ॥ બાંકે બાલમા મે તોરે લીયાં હાડી ॥ ટેક. ॥ તોરે ॥ કબકી મેં ઉભી હાડી અરજ કરૂં રે, અરજ કરે છોટી લાડી; ॥ મેં તોરે૦ ॥ ૧ ॥

દાદરા.

ગુલ રંગી અજબ તેરી અંખીયા ॥ ટેક. ॥ અંખીયા બની તેરી લીંબુ કી શીફ્કીયા; લીંબુ નારંગી દોનો તેરી છતીયાં;॥ ગુલ રંગી ॥ ૧ ॥

દાદરા.

ગોરી તેરે નૈનોને જાદુસેં મારા,॥ટેક॥ ગોરી॥ જાદુકી પુડીયા પડ પડ મારે, કયા કરે અેક બીચારા, ॥ ગોરી ॥ ૧ ॥ બડી બડી અખીયાં મેં કજરા સોહે, આશકસે ફીરતા દીવાના: ॥ ગોરી ॥૦ ૨॥

દાદરા.

ગોરી તેરે નૈનાં ભયે દો રાજી, ॥ ટેક. ॥ કયા કરે મુલાં કયા કરે કાજી; કયા કરે ઘરકા ભાઇ, નીકામે કાજી; ॥ ગોરી તેરે નૈનાં૦ ॥૧॥

દાદરા.

પાપૈરા પાપી હરે મોરા જીયેરા, તું તો બોલ ક્યાં નહી જાય; ॥ ટેક ॥ સાંજ બી બોલે સબેર બી બોલે ॥ બોલે માજની રાત; ॥ પાપૈરા૦ ॥ ૧ ॥

દાદરા.

સૈયાં તુમ બોલો બીના, કહાં બીછાવું ખટોલના; ॥ટેક॥ સૈયાં તુમ ॥ પાંચ રૂપયેકા સૈયાં મોરા ચાકર, નથની ઘડા દે હીંડોલના; ॥ સૈયાં તુમ૦ ॥ ૧ ॥

ભૈરવી.

કૈસે મે જાઊં પનિયાંરે, ગોઇયાં પનિઘટવા રોકે રી ॥ ટેકા એકતો ડર હે મોહે સગરે લોકનકી દુજે નનંદ મોરી બેરનિયાં; ॥ પનિઘટવા રોકેરી ॥ ૧ ॥—**દોહા**—તનીક કંકડી ઊડ પડી, નેન ભયે બેચેન; વે બપુરા કૈસે જીયૈ જીન નેનન મેં નેન; ॥ ગોઇયાં૦ ॥ ૨ ॥—**દોહા** પ્રીતમ પ્રીત વિનાસ હું ભુલ કરો મતિ કોય ॥ મિલત દુખી વિછુરત દુઃખી સુખી ન કવજન હોય ॥ ગોઇયાં૦ ॥ દો૦ ॥ નદી કિનારે કયો ખડી કર ગંગા અસનાન, બાર બરસકા જોવના હે બહમનાંકો દાન ॥ ગોઇયાં૦ ॥

ભૈરવી.

પિયા આવન કી બઇ બેરિયાં દરવ જવા ઠાડા રહો ॥ટેકા॥ સનદ પિયા સે બેગિ મિલાઓ રે ॥ નિસરિ જાત મોરા જીયા હો ॥ પિયા ॥ દરવજવા૦ ॥ ૧ ॥

ભૈરવ ધ્રૃપદ.

સબ મીલ ગાઓ બજાવો મોરદંગ આજ હમારે લાલનજુકી બરસ ગાંઠ; ॥ સબ મીલ૦ ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ સાત સખી મીલ મંગલ ગાવો, મોતીઅન ચોક પુરાવે. ॥ સબ મીલ ગાવો૦ ॥ ૨ ॥

ભૈરવ ધ્રૃપદ.

બેષ્ણુ ચરણ જલ બ્રહ્માકે કુમંડલ શીવ જટા રાજત દેવી ગઊગે. ॥ બેષ્ણું૦ ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ ભાગીરથી સકલ જગ તારની ભુમ ભાર ઉતારની અન ઘેન બેલી કટાક્ષણુ કે તારણ તરંગે ॥ બેષ્ણું૦ ॥ ૨ ॥ હરદવાર પ્રાયાગ સાગર બેની ત્રીવેણી સરશ્વતી વીઘા દેની કરત દુઃખ ભંગે; ॥ બેષ્ણુ૦ ॥ ૩ ॥ તાનસેનકો પ્રભુ તુમ રોગ દોષ દુર કરો પાપ હરો નીરમલ કરો મહ અંગે ॥ બેષ્ણુ૦ ॥ ૪ ॥

ભૈરવ ધ્રૂપદ.

સંભુ ચંદ્ર બદની મૃગા નેણી હંસ ગવની કામની ચલી હૈ પુજન મહાદેવ ।। સંભુ૦ ।। ટેક ।।૧।। હાથ લીએ અગર થાલ પુષ્પ નકી ગુંથ માલ જએસી ચલત જએસી ગેંદ ચાલ ।। સંભુ૦ ।। ૨ ।।

ધ્રુપદ માલકોસ.

માલકોંસ રૂપ લીએ કોણુ બાર રીઝે બી રહી હએ કોણુ કાજ બ્રીજ-રાજ આજ આઇ હએ. ।। માલકોસ૦ ।। ટેક ।। ૧ ।। અટપટી ચાલ લટપટી પાગ છુટે રહે આલસ બદન પાગ સીર લટપટી ।। માલકોંસ૦ ।। ૨ ।।

ધ્રૂપદ

ચરંજીવ રહો સૂખ સંપત સાયર સામેલ એક છત્ર દીલ રાજ કરવત હએ વ તુમારો જેસે કે રાજ અધીકાર ।। ચરંજીવ૦ ।। ટેક ।। ૧ ।। લુમ સી ખાસી આર બલ તે પલ આન લેખન લાખ કરોર બરસ લોઆર બલેઆરે તુમારી ।। ચરંજીવ૦ ।।૨।। અરજ ઇછા હોવે તૂમારી મન સોહી કરમે કરતાર ભરપુરણુ અએસેહી હોત અન ગેન આનંદ સન બસન મુબારકે અએસેહી એનગેન બરસને લોભ માંગ લોભ સંગ ધમા ।। ચરંજીવ૦ ।। ૩ ।।

ધ્રૂપદ ભૈરવી.

મેરે તો અલ્લા નામકો આધાર જીને રચ્યો સનસાર કામ કરોધ લોભ માયા તજો જંજાલ:।। મેરેતો૦ ।।ટેક ।। ૧।। જીને રચ્યો અરસ કુરસ જમીં આસમાન રચ્યો નીરંજન નીરાકાર સાચી સેવા કરો પરવરદેગાર. ।। મેરે તો૦ ।। ૨ ।। કાએકુ હુઇએ ગુનેહગાર કાએકુ લીજીએ એતો ભાર સુખ સવાદ સબી તજીએ જાકો નામ બીખાગાર કહે મીઆં તાનસેન જનમ જીઆ નહી વારંવાર.।। મેરે તો૦ ।। ૩।।

ધ્રૃપદ ધનસારી.

ધન ધન ભાગ સુહાગ અનુરાગ મેરી જો મનમોહન પ્રભુ ગોલાબ લાલ આયો ॥ ધન ધન૦ ॥ ટેક ॥ ૧॥ કાહા કહું મેરી કરમ રતી કીન કાઇ દરસ દીજે સુખ ધાઈ, અબ ભયો મોહનકો ભાગ ॥ ધન ધન૦ ॥ ૨ ॥ નવરસ ત્રીય ગુણુ નીધાન સકલ કલા પરેમાનુ જાકો બદન રૂપ દેખે જસોદા ઘરન જાયો અનગેન મનચંદ કીની સમતે કોરાન દીની, કોઉ સમત નહી પાયો;॥ ધન ધન૦ ॥ ૩ ॥

પદ.

ભજ મન રામ, રામ નામ, ઓર છાંડે સબ કામ ॥ ટેક ॥ ભજ મન૦ ॥ ૧ ॥ ભોર ભયે તુમ અબ કીઊ સોવે, લીખત-હએ ગોરખ નામ, ॥ ભજ મન૦ ॥ ૨ ॥

પદ.

રામ ભજ રામ ભજ, ભજો મન બાવરે;॥ રામ ભજ૦ ॥ટેક॥ ॥ ૧ ॥ જીને તેરે જનમ દીનો, વાકો તુંને ભજન ન કીનો રે; અવ-શર ચુકો બહુ, ભુલો ખોયો દાવરે. ॥ રામ ભજ૦ ॥૨॥ સપનેમેં રાજ પાયો, ભયો સુખ ચેન રે; જાગત ભીખારી ભયો, ખુલ ગયો નેનરે; ॥રામ ભજ૦ ૩ ॥ બોલનેકુ ઝબાં દીની, સુનનેકુ કાનરે;-આંખો દીની દેખનેકુ, ચલનેકુ પાંઉ રે ॥ રામભજ૦ ॥ ૪ ॥ કહેત મલૂકદાસ છાંડ દે બીરાની આશ; ગગન મંડલમે તું, હરી ગુણ ગાવરે ॥ રામભજ૦ ॥ ૫ ॥

પદ.

મનવા હરી કે ચરણુ ચીત રખના મનવા ॥ ટેક ॥ ઝુઠી માય મૃગ સોહે મૃગજલમેં કાહેકું નાહક ડુબાના; ॥ મન ॥ ૧ ॥ હર હર

નામકા ઝાઝ બનાકે, પાર ઉતરકે જાના; હરીદાસ કહે સુનો મન ભાઇ, સાધુકી સંગત કરના; ॥ મનવા૦ ॥ ૨ ॥

પદ

બોલે મન ભજલે શ્રી ભગવંતા, તેરા હરી બીન કોઇ ન મીલંતા ॥ બોલે૦ ॥ ટેક ॥ ૧॥ જો આયા સો ચલા જાતા હૈ ઇહાં કોઇ નહી જ મતા, એ જીંદગી હૈ થોરે દીનનકી, ફીર આવન નહી બનતા ॥ બોલે ॥૨॥ ગુરૂકા ભજન કર,હરીકા ધેઆન ધર,માયાકે જાલમેં નહીં ફસતા, કેહત કબીર સુનો ભાઇ સાધુ, પોહચે કોઇ સતવંતા ॥ બોલે૦ ॥૩॥

પદ.

દાતા દેને વાલારે મઊલા દેને વાલા, સોચ ફીકર તું મત કર બંદા ॥ દાતા૦॥ ૧ ॥ ભુખેકુ ભોજન દે.વારી નંગેકા તન કપડા; દેના હોય સો દેદે બાબા, ખુશ રહે આબાદ રહો. ॥ દાતા૦ ॥ ૨ ॥

ખ્યાલ.

બહોત દીન પીછે દરસણ પાયારે તુમારા ॥ બહોત૦ ॥ટેક॥૧॥ ઉન સંગાથ શું ગરવો લગા લીનો ભઠ પરો લોકનકી લાજ ॥ બહોત૦ ॥ ૨ ॥

ખ્યાલ

પીર ના જાણી પીઅરવા દેખી તેહારી અનુકી રીત ॥ ॥ પીરના૦ ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ હમસે અબદબદ અનંત બીલમ રહે કોણુ ગાંવંનકી રીત ॥ પીર ના૦ ॥ ૨ ॥

ખ્યાલ.

લાંગર દીટ મગમગ રોકત બલ જોરી સજની કાખુધ હો પનીઆ ભરણુ સાગરકુ જાઊએ ॥ લાંગર૦ ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ હું લાજન મે મરી જાત હું વાતો છાંડત બાનન સબ રસ નંદકે ઢોતા નીર જાંચા

સુણી દુખર તીએ જસોદાકે ગામ રાજ કરૂઆં ગોકુલ ગામ ॥ લાંગર ॥ ૨॥

ખ્યાલ.

સીપાઇ મેરી અરજ—અરજ સુન લીજો રે—જાને વાલે--સીપાઇ૦ ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ કબકી મએ ઉભી ઠાસા અરજ કરે શાબા—દરસ દીખા જાયોરે.—જાનેવાલે—સીપાઇ૦ ॥ ૨ ॥

ખ્યાલ.

જલ ભરન જાત જમુનાકે ઘાટ, એક ઠાઠસે નાજુક કામનીઆં ॥ટેક॥
જલ ભરત ભરત પાણી ઉલટી ગયો,મેરે શીરસે ફુટી ગાગરીઆં.॥૧॥
ચીતાકે જેશી પતલી કમર, વાંકે જુલફે કાલી નાગુનીઆં. ॥ ૨॥
કોઇ કહે ગોકુલકી ગોવાલન, કોઇ કહે બ્રજ બાસુંનીઆં. ॥ ૩ ॥
ચંદ્ર સખી ભજો બાલકૃશ્ન છબી, ચરન કમલ પર ચાંપનીઆં. ॥૪॥

ખ્યાલ,

કેશે જાઊ મેં પનીઆં, રોકે પનઘટવા, રોકે પનઘટવા; ॥ ટેક ॥
મોર મુગટશીર છત્ર બીરાજે, કાને કુંડલ વારી પેરે પટવા. ॥ ૧ ॥
પુરશોતમ પ્રભુ કી છબી નીરખત, કોટી વીઘન દુઃખ મટવા ॥ ૨॥

ખ્યાલ.

રૂમઝુમ રૂમઝુમ બરસે ગરજે, ચમકે મોરા ધીરજવારે. ॥ ટેક ॥
રેન અંધારી કાલી બીજલી ચુમકે, કેસે જાઉંમેં જળ ભરવા. ॥૧ ॥
શ્રાવણુ આયો પીઉ ઘેર નાયો, કેસે રહે મન ધીરજવા, ॥ ૨ ॥
પુરૂશોતમ પ્રભુ કી છબી નીરખત, ચરન કમળપર જાઉ વરવા ॥૩॥

ખ્યાલ

દેતા જઇઓ સામરવા બીડી પાનનકી ॥ ટેક. ॥
કાથા ચુના ઓર લવીંગ સોપારી, બીડી બની અહું માનનકી. ॥ ૧ ॥

તુમ હો નંદજુકે છેલ છબીલે; મેં તો દુલારી બ્રખભાનનકી. ॥ ૨ ॥
એક બીડી મેરી સાસુ નણંદકી.દુસરી બીડા મેરે લાલનકી. ॥૩॥
પુરૂશોતમ પ્રભુ કી છબી નીરખત, મૈતો દાસી તેરા ચરનનકી. ॥૪॥

કાહારવો.

અંખડીયાં ન મારો સનમ જાદુઆં ભરી, જાદુઆં ભરી બાલમ મધવા ભરી; ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ નૈના કટારી હીરદેમેં લાગી છતીઆં હમારી સનમ દુખવા ભરી; ॥ અંખડી૦ ॥ સૈઇદા હરગીજ હમકુ ન બરસેગી આંખ મેરી મધવા ભરી; ॥ અંખડી. ॥ ૨ ॥

કાહારવા.

મેરે ભોલે નવાબ કલકતેકી સેર કો લે ચલો રે ॥ ટેક ॥ છોકરીસે અક્કલ બકર જવાનોંસે યારી, બુઢેકુ તો લાત મારૂં નટુકી અસવારી ॥ મેરે૦ ॥ ૧ ॥

કાહારવો.

મોતી મેહલકે બીચ રે મોરા રાઇકા બંગલા ॥ મોતી. ॥ ટેક ॥૧॥ રાજાકે છોકરેને બાગ લગાયા, દેખન આએ અમીરરે; ॥ મોરા રાઇકા બંગલા; ॥ મોતી ॥ ૨ ॥

કાહારવો.

કહીં દેખાભી યારો મેરા સનમ,મેરા દીલજાની મનમ ॥ ટેક ॥ કહીં ॥ મેરે સનમકી યેહી નીશાની, કાલી કાલી જુલ્ફેં ઓર ગોરાબદન ॥૧॥ કહી ॥ મેરે સનમકી યેહી નીશાની, ગેંદેકી ટોપી ઉડાતા પતંગ ૨ ॥ ॥ કહીં ॥ મેરે સનમકી યેહી નીશાની, પતલીસી કમર ઔર બાંકી ફબન ॥ ૩ ॥ કહીં ॥

કાહારવા.

લીંબુ નીચે કોન ખડા મેરા જાન ॥ ટેક ॥ લીંબુ ॥ છોટે છોટે લીંબુઆ અજબ રસીલે તોડ લીયે નાદાન, ॥ લીંબુ૦ ॥ ૧ ॥

મુલતાની

બન કવન સમધન આએ. સમધિન કે ઘર કાજ, ઠાડી નિસ દિન આપ કરાબતિ અપને ઘરકો સાજ--બન કવન સમધન૦ ॥

મુલતાની

કોન બન બાજી હએ બાંસુરિયા, કેસે રહીં ઘર દેયા યા વન વાજી બાંસુરિયા૦ ॥ટેકા॥ કલ મલાય જીયરા મિલવે કાં કોહે ધીર ધરેયા; આગ લાગો યેહ લાજ નિગોડી કરિ હએ કહા ચવૈયા, અબ આનદ ધન સાં ઊધરિ મિલોંગી અબ ડર કરેગી વલેયા; ॥ કોન૦ ॥ ૧ ॥

મુલતાની

રહસ ઘર સમધન અઇ સવ સાધન મન ભાઇ, સમધન આઇ સબ મન; ભાઇ અચ્છા કીયો સિંગાર, લે સમધી સમધન કે ડારે ગજ મોતીયન કો હાર, સમધન કી સાંકરી અસ ખિર કી સમધી આવન જોગ, આધા બાહર આધા ભીતર સવ સમધી કે લોગ ॥ ૨ ॥ સમધનકો હાથી કા ભાવે અછા નીકા પુરા, રંગ રગીંલા ઓ ચટકીલા હાથી દાંતકા ચુરા ॥ ૩ ॥ સમધન હાડી; મરાવન લાગી સમધી કે ખાતર વકરા, પીછલી રાત કરાવન લાગી મુંગ ભાત ઓ ઊખરા ॥ ૪ ॥

મુલતાની

કોઇ મોહે આન મિલાવો પિયા, જો કોઇ પિયાકો આન મિલાવે, તન મન વારૂં જીયા, જૈસે ખાલ લુહાર કીરેં સાંસ લેત બિનજીયા ॥ પિયા૦ ॥ ૧ ॥

મુલતાની

અરેં મોરે બમનારે સગુન વિચાર જા હમારે સૈયાંકો મિલના

કબ હે.વેગા; ॥ ટેક ॥ ઘરી ઘરી પુછે સદા રંગીલે મહમદસા દિને ચાવ વઢા વેગા ॥ અરે મોરે૦ ॥ ૧ ॥

પરજ.

નહિં આય સજન સજની અબ તક, વીતિ ગઇ રજની તક તક ॥ટેક॥ એક તો છોટી સી વૈસ હમારી, દુજે પિયાકી હિયામેં કલક; દેહિંયાં પિરાત પિયરાત જાત, હો રોમ રોમ મેરો સુખો જાત; ॥ નહીં ॥ ૧ ॥ ટલે ટાલેસે કૈસે યે પહાર દિન, હાર ગયો મેરો મન વક ઝક; તન થરથરાત દ્રિગ ડરડરાત, બિન નાથ આંખ નહિં લાગે પલક; ॥ નહીં ॥ ૨ ॥

પરજ.

ઉન વિન પલ છિન નહિં પડત ચૈન, તલફ તલફ બીતિ સગરી રૈન; ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ નહિં આએ શ્યામ રહે કાકે ધામ, જન કાકી સેજ પર કીન્હી સૈન; એક બિથા સુનુ એ સજની, મગ હેરિ હેરી; થક રહે નૈન; ॥ ૨ ॥

પરજ.

ફકીરવા મોકો ગારી દીનો જાય, તું તો કોન મુલકકા છોરારે; ॥ ટેક ॥ ગારી કી ગારી ટોનાંકા ટોના, સૈયાં પકડ મુંસે લછખાયરે; ॥ ફકીર ॥ ૧ ॥

સારંગમ.

ધ સાગ મધ નીધ ગ મગ સા ધ મધ સા ગ નીધમ ગ મગ સા॥ ધ સાગ૦ ॥ ટેક ॥ ૧ ॥ મમગ મમગ મધસા ગસા ॥ ધમધન ધગમગ ગમધમ ધસાવી ધમમગ મગસા ધ મ સાગ૦ ॥ ૨ ॥

તીલાણા.

તન નાદર તાદીમ તનનના તદારે દાની.—એલલોમે એ

લબોમે એલલોમે એલલી એલાલી એલેલા ॥ ટેક ॥ તન નાદર૦ ॥૧॥ હમકુ યા લાચાર કીઆ તુમકુ દવા યાદના–તેંદી જુલફાંદી સુબો સામ બલઇનિ લેના ॥ તન નાદીર૦ ॥ ૨ ॥

રેક્તા.

જો તેરા દીલ હમસે ખફારે, તો તું બી ચલાની હમારા ખુદા હયે, ॥ ટેક ॥ જો તેરા ॥ નેકીબી કરલે કહીં સંગ ચલેગી; અજલકા ફીરસતા સીરપર ખડા હએ; ॥ જો તેરા૦ ॥ ૧

ખેમટા.

દિલ ફેરદે પરી તું હમારા હમેં ॥ બોસા ન દિયા દુવારા હમે૦॥ મહેફિલ મેં જાના ઉનકો બુલાના ॥ નૈનુ સે કરતી ઇશારા હમેં ॥૦ ગૈરાં સે હંસના હમસે ન બોલના એભી નહી હએ ગબારા હમેં ॥૦

ખેમટા.

જાહી જુહીમેં કન્હૈયા વિરાજે, ગુલેનારો મેં રાધા પ્યારી વસે ॥ટેક ॥ ચમ્પા મેં ચતુર્ભુજ, બેલા મેં વિહારી; દૌનામરૂઆ મેં ગિર-વરધારી વસે ॥ જાહી જુહી મેં કન્હૈયા ॥ ૧॥

ખેમટા

હોતે વિહાન જુદા હોયેંગે, ઝરા હંસકે તો ગર્વા લગાલો હમે; ॥ ટેક ॥ ઘરસે ભી ગએ નગર સેભી ગએ, ઇન બાતોંમેં જનીયા ન ટાલો હંમે; વસ્લકી રાતમેં હમને કહા થા, ગહરો હે નદિયા સમહાલો હમેં; ॥ હોતે વિહાન ॥

ખેમટા.

દોનો દસ્તોંમેં મેંહદી લગાલે પરી ॥ ટેક॥ નાગિનસી ચોટી કમર

પર પડી, આજા જાની આજા પ્યારે તેરે લીએ મેં ચમન મે ખડી ॥ દોનોં હસ્તોં મેં, ॥ ૧॥

જીલા ઠુમરી.

મોરા પીઆ પાએઆની ચાંદણી રાત ॥ટેક॥ મોરા પીઆ. ॥ ચાંદણી રાત ચીત કરહે તારે નીર મોહો હીરાની માએઆની ચાંદણુ રાત.—મોરા પીઆ.

જીલા. ઠુમરી

રાખો હમારો મન આશા દેદે—રાખો હમારો મંન—કાચી કલી કચુ નારકી હએ કાચા બોલન બોલ—હમ પરદેશી બાવરારે—હંશ હંશ ગુગત ખોલરે—રાખો હમારો મન.

તરેહવાર રાગના ગજલોનો સંગ્રહ.

——0:0:0——

ગજલે જફર.

મકદુર કિસકો હમ્દે ખુદાએ જલીલકા;
ઇસ જાસે બેજબાં હય દહુન કાલો કીલકા. ॥ ૧
પાનીમે ઉસને રાહબરી કી કલીમકી
આતિશમેં વાહ જાયા ચમન આરા ખલીલકા ॥ ૨
ઉસકી મદદસે ફોજ અબાબીલને કીયા;
લશકર તબાહ કઅબપ અસહાબ પીલકા. ॥ ૩
પૈદા કીયા વાહ ઉસને બશર ઔજ બીન જીનકા;
પુલ જીસકી સાકે પાસે બના રૌદ નીલકા. ॥ ૪

ફિરતા હય ઉસકે હુકમસે ગરદું પેહ રાત દીન;
ચલતા હયે યાં અમલ કોઇ જરે સકીલકા. ॥ ૫
બુલવાયા અપને દોસ્તકો ઉસને વહાં જહાં;
મકદુર પર જદન ન હુવા જબર ઇલ્લકા. ॥ ૬
કયા પાતે કુનહ જાતકો ઉસકે કોઈ જફર;
વાં અકલકા દખલ ન હરગિઝ દલીલકા. ॥ ૭

ગઝલે જફર.

બારે હસરત કબ તક દિલપર ખટકતા જાયગા;
મુર્ગે બિસ્મિલકી તરહ લાશા ફડકતા જાયગા. ॥ ૧
ચુનકે અફશાં બામપર બહરે ખુદા મત જાઇયો;
અયે સનમ જો દેખ લેગા સર પટકતા જાયગા. ॥ ૨
દેખિયે કિસ દિન જવાબે ખતસે આંખે શાદ હોં;
રાસ્તા દેખા નહીં કાસીદ ભટકતા જાયગા ॥ ૩
મરગયા હું મઐં કિસીકી હસરતે દીદારમેં;
કબ્ર તક લાશા હમારા રાહ તકતા જાયગા. ॥ ૪
સરકો મેરે કાટકર તશરીફ ફરમાએગેં આપ;
ખુને દીલ કદમોપ આંખોંસે ટપકતા જાયગા. ॥ ૫
ઉમ્રકી કિસ્તી મેરી ઇસ બહરે હસ્તીમેં તબાહ;
એક દમમેં પાર ઉસકો ના ખુદા લે જાયગા. ॥ ૬
જબ જનાજે પર મેરે આવેગા વાહ રશ્કે કમર;
તખ્તએ તાબુત મિસલે ગુલ મહકતા જાયગા. ॥ ૭
અએ જફર કાયમ રહેગી જબ તલક અકલીમે હિંદ;
અખતરે ઇકબાલ ઉસ ગુલકા ચમકતા જાયગા. ॥ ૮

ગઝલે અલી ગોહર.

કહો બુલબુલસે લેજાવે ચમનસે આશિયાં અપના;
પડે ગર સદ હજાર અફસું ન હોગા બાગબાં અપના. ॥ ૧
ઉઠાકર લેં ચલી બુલબુલ ચમનસે આશિયાં અપના;
કહા ગુલ સે કીલે એ બેવફા હમસે મકાં અપના ॥ ૨
હુઈ જબ બાગસે રૂખસત કહા રોરોકે યા કિસ્મત;
લીખાથા યોં કિ ફસલે ગુલમેં લુટે ખાનુમા આપના ॥ ૩
અરે સઇયાદ ગોં ચાહેં તો જી ઔર જાંસે હાઝીરહું;
વલેકીન તૌક કુમરીકી તરહ કરકે નીશાં અપના ॥ ૪
મેરા જલતા હએ જી ઉસબુલબુલે બેકસકી ગર્બતપર;
કિ ગુલકે આસરે પર યોં લુટાયા ખાનુમા આપના ॥ ૫
ચલી જબ બાગસે બુલબુલ લુટાકર ખાનુમાં અપના;
નછોડા હાય બુલબુલને ચમનમેં કુછ નીશા અપના ॥ ૬
નતુને ગુલકિયા અપના ન બુલબુલ બાગબાં અપના;
ચમનમેં કિસ ભરોસેપર લુટાયા ખાનુંમાં અપના ॥ ૭
યે હસરત હરગએ કિસકિસ મજે સે જીન્દગી કટતી;
અગર હોતા ચમન અપના ગુલઅપના બાગબાં અપના ॥ ૮
અલમકર ઇસકદર રોએ કિ રૂસવા હોગએ બુલબુલ;
ડુબાયા હાય આંખોને તમામી ખાનુમા અપના ॥ ૯
મગર દિલસે બતા રખતા અલી ગોહરસે પેયારેકો
વાહ હુકમે શાહી રખતાથા વલેથા મેહેરબાં અપના ॥ ૧૦

ગઝલે ઝફર

યારથા ગુલઝારથા મૈ થી ફિઝાથી મૈ ન થા;
લાયકે પયોંસે જાના કયા હિનાથી મૈ ન થા ॥ ૧

હાથ કયોં બાંધે મેરે ચલ્લા અગર ચોરી ગયા;
યેહ સરાપા શોખિયે દુજદે હિનાથી મૈં ન થા ॥ ૨
મૈં ને પુછા ઉસ સનમસે કયા હુવા હુસ્નો શબાબ.
હંસકે બોલા વો સનમ શાને ખુદાથી મૈં ન થા ॥ ૩
કોઇ જા સકતા નહીં અસમત સરાએ યાર તક;
પરદએ દર જીસને ઉલટા વોહ હવાથી મૈં ન થા ॥ ૪
એ ખુદી મેં લેલિયા બોસા ખતા કીજે મુઆફ;
ઇસ દિલે બેતાબકી સાહેબ ખતાથી મેં નથા ॥ ૫
મૈં સિકસતા હી રહા ઔાર મરગએ, ફરહાદો કૈસ;
કયા ઉન્હીં દોનો કે હિસ્સો મેં કઝાથી મૈં ન થા; ॥ ૬
ના તવાની ને બચાઇ જાન મેરી હિજ્રસે;
મોને કોને ઢુંઢતી ફિરતી કઝાથી મેં ન થા ॥ ૭
દાગ ઇસકા દિલપ મેરે યેહ ઝરૂર રહે જાયગા;
ખાનહાયે યાર મેં ખલકે ખુદાથી મૈં ન થા ॥ ૮

ગઝલે હકીર

બતાદેં હમ તુમારે આરિઝો કાકુલકો કયા સમઝે;
ઉસે હમ સાંપ સમઝે ઔર ઇસે મન સાંપકા સમઝે ॥ ૧
યેહ કયા તશબી હહે બેહુદા યેહ કયું મુઝીસે નિસબત દેં,
ઉસે બર્ક ઔર ઇસે સાવનકી હમ કારી ઘટા સમઝે. ॥ ૨
ઘટા ઔર બર્ક કયા હએ કયું ઘટાકર ઇનકો નિસબત દે;
ઉસે બર્ગે સમન ઔર ઇસકો સંબુલકી જટા સમઝે. ॥ ૩
ન બતાતે જમીંસે ઇનકો કયા નિસબત મઆજ અલ્લાહ;
હમા આરિજકી ઔર કાકુલકો હમ જુલ્લે હુમા સમઝે, ॥ ૪

ગફલતહી હોગઇ તશબીહ યેહ ભી એક તાયરસે;
ઇસે જુલમાત ઉસકી ચશ્મએ આબે બકા સમઝે. ॥ ૫
જો કહિયે યેહ ફકત મકસુદ થી ખુસરો સીકન્દરકે;
પદે ગૈબ ઇસે ઓર ઉસકો મુસાફા અસા સમઝે. ॥ ૬
અગર યેહભી પસંદે ખાતિરે બાલા ન આવે તો,
ઉસે વક્તે નમાઝે સુબહ ઓર ઇસકો ઇશા સમઝે ॥ ૭
જો ઇન તશબીહોંસે ભી દાગ ઊન દોનોમે આતા હો;
ઊસે કંદીલે કાબ ઈસકો કઅબેકી રદા સમઝે. ॥ ૮
ફકીર ઇન સારી તશબીહોંકો રદ કરકે યેહ કહેતે હએં;
સવેદા ઇસકો સમઝે ઓર ઉસે નુરે ખુદા સમઝે ॥ ૯

ગઝલે મોમીન.

અગર ગફલતસે બાઝ આયા જફાકી,
તલાફી કી ભી જાલીમ ને તો કયા કી. ॥ ૧
મુઝહે ઉમ્મેદથી મેહરો વફાકી
બલે જાલીમને જબ દેખો દગા કી. ॥ ૨
અભી ઈસ રાહસે વોહ ભુત ગયા હએ;
કહે દેતી હએ શોખી નકશેપા કી. ॥ ૩
સબાને ઉસકે કુચેસે ઉડાકર,
ખુદા જાને હમારી ખાક કયા કી. ॥ ૪
ન કુછ તેજી ચલી બાદે સબાકી;
બિગડને પર ભી જુલ્ફ ઉસકી બના કી. ॥ ૫
મરિઝે ઇશ્કપર રહમત ખુદા કી;
મરજ બઢતા ગયા જોં જોં દવા કી. ॥ ૬

મરીજે ઇશક યેહ અચ્છા ન હોગા;
તબીબોંને બહોત ઈસકી દવા કી. ॥ ૭
મરજ અપના નહીં અચ્છા હુવા કુછ;
તમામી ઉમ્ર ઇસાને દવા કી. ॥ ૮
તબીબોં કયા દવા કરતે હો મેરી,
હુએ દીદારે સનમ સુરત શિફા કી. ॥ ૯
હુવા મેં દર્દ ઉલફતસે ન અચ્છા;
તબીબોંને બહોત મેરી દવા કી. ॥ ૧૦
લગી ઠોકર જો પાએ દીલરૂબાકી;
મહીનોંતક મેરી તુરબત હીલાકી. ॥ ૧૧
ન આયા ચૈન એક દમ વસલમેં ભી;
ઘટા કી રાત ઓર હસરત બઢા કી. ॥ ૧૨
હમારે આઇને દિલ કો નછેડો;
કસમ તુમકો વુતો અપને ખુદાકી ॥ ૧૩
નહાને મેં જો અબરે જુલફ ટપકા;
ઉલઝ્ક કર કાનસે બિજલી ગિરા કી ॥ ૧૪
હવાસે જુલફ આરિઝ પર હિલાકી;
કિ બદલી ચાંદકે સરકે હુઆકી ॥ ૧૫
સુંઘાતી હુએ હમે બુગુલકી લાકર;
કરૂ મિન્નત ન કયોં બાદે સવાકી ॥ ૧૬
તપે ઉલફત ઉદુ કયા જફા હુએ;
હકીકત ખુલગઇ રોજે જઝાકી ॥ ૧૭
મેરા દિલ લે લિયા બાતોં હો બાતોં;
અજી બોલો ન અબ તુમને દગાકી ॥ ૧૮

મિલે .બોસે રકીબોં કે હઝારોં;
ભલા હમને તુમ્હારી કયા ખતાકી ॥ ૧૯
ન આઓગે જનાજે પર અગર તુમ;
રહેગી રૂહ મેરી તુમસે શાકી ॥ ૨૦
અદમ હએ યાકિ યહ કુણુ સનમહએ
ચલી જાતી હએ યાં ખલકત ખુદાકી ॥ ૨૧
સબા જલ્દી ખબર દે જાકે ઉનકે
કે હાલત દેખલે મેરે નિઝઅકી ॥ ૨૨
વહાં ઉસ બુતસે કીહે મરતા હએ મોમિન
કહા મેં કયા કરૂં મરજી ખુદાકી ॥ ૨૪

ગઝલ.

ઓ કોન હએ જો દીલસે તેરા મુબતેલા નહીં,
કીસકી ઝબાંપે યાર તેરા, તઝકીરા નહીં;—ઓ॰ ૧ ॥
આવ ન આવ પાસ મેરે, બેઠા બેઠા,
હોના હએ મુજ ગરીબપે, દીલસે ખફા નહીં. ૨ ॥
આદમકો ખુદા મત કહો આદમ ખુદા નહી,
લેકીન ખુદાકે નુરરસે આદમ જુદા નહીં; ૩ ॥
હમ જાનતે હએં હુસનકા તુમકો ગરૂર હએ,
તુમ જાનતે હો મુજસે કોઇ દુસરા નહીં; ૪ ॥
કહેતા હએ કીસ ઘુમદ પર તુ હમકો દોજખી,
ઝાહેર તેરા ખુદા હએ હમારા ખુદા નહીં; ૫ ॥
બીમાર ઇશકું દેખકર કહેને લગા તબીબ;
આઝાર ઇશકકા કભી હોતા શફા નહીં. ૬ ॥
તનહા લહદમેં છોડ ચલે હમકો સબ અઝીઝ;
ઊસ વખતમેં કીસીકા, કોઈ આશના નહીં. ૭ ॥

ઝોરે ખુદા લીખાથા હમારે નસીબમેં,
તકદીરસે ગીલા હુએ; તદબીરસે ગીલા નહીં. ૮ ॥
કુચેમે ઉસકે જાનેકો, "નાશેહા" મના ન કર;
અફસોસ તેરાહી; દીલ કીસે લગાના નહીં. ૯ ॥

ગઝલ ઝફર

ખેંચકે કાતીલ જબ તેરી, સમશેર આધી રહેગઇ;
ગમસે જાને આશકે, દીલગીર આધી રહે ગઇ.—ખેંચકે૦ ૧
કહે ન સકા સારી હકીકત, મએંને ઉસકે રૂબરૂ;
હમનશી આધી હુઇ, તકસીર આધી રહે ગઇ.—ખેંછકે૦ ૨
ખીંચતાથા રાતકો મૈં, ખાબમેં તસવીર યાર;
જાગા ઉઠા આધી ખીચી, તસવીર આધી રહે ગઇ--ખેંચકે૦ ૩
ભાગ કયાં બેઠા સવાસ આ ગલે લગજા મેરે,
વસલકી શીબ અએ બુતે બે પીર આધી રહે ગઇ—ખેંચકે૦ ૪
આકે ઓ આદી દુર ઓ કયું ઘરસે મેરે ફિર ગએ;
કયા કબીરા મએ દીલકે તાસીર આધી રહે ગઇ,—ખેંચકે૦ ૫
દીલને કી સારી ખરાબી લેગયા મુજકો " ઝફર "
વાંકે જોનેસે મેરે તશવીર આધી રહે ગઇ.--ખેંચકે૦ ૬

રેખતો મસતનો

આજ દીલબરકુ બેઆબ મેં દેખા,
નુર હકકા હેજાબમેં દેખા. (આજ દીલબરકુ ૧ ॥ ૧
ખુદ ફના હોકે જાતમેં મીલનાં
એ તમાશા હોબાબમેં દેખા. (આજ દીલબરકુ ॥ ૨
આપકુ શોખત , ગેરકું લેજાત
એ તમાશા હગ કબાબમેં દેખા. (આજ દીલબરકુ ॥ ૩

બેઠ કર શેર મુલકકી કદની
એ તમાશા કેતાબમેં દેખા. (આજ દીલબરકુ- ॥ ૪
એક પેઆલેમેં મશત હો જાંના
એ તમાશા શરાબમેં દેખા. (આજ દીલબરકુ ॥ ૫

ગજલ.

સજન તુમ જુઠ મત બોલો, સાંઇકા સાચ પેઆરા હએ,
સજન તુમે દેખને પાણી, હમન જી વાર ડાલા હએ-સ૦ ૧ ॥
બીછાઇ ઇશકકી ચોસર, કરમ બાજી લગાઇ હેએ,
હારં તો કયા મુજાકા હએ, જીતું તોલ હમારા હએ-સ૦ ૨ ॥
હુઇ હું ઈશકકી જખમી, કલેજે તીર મારા હએ,
કલેજા ખોલકર દેખો, કલેજે ઘાવ સરા હએ-સ૦ ૩ ॥
સુઇથી નીંદકી માતી, ન પાયા સેજકા સાથી,
કહાં ઘુંડું કીસે પુછું, દીલમેં ખેસારા હએ—સ૦ ૪ ॥
બનાણી સીસકા સીસા; ભઠી તનકી ચડાકર મએં;
બનાકર નએનકે પેઆલે, સજનકુ મએ પીલાયા હએ-સ૦ ૫ ॥
બરેહમન આવતે દેખે. તેરે અસનાનકે ખાતર,
કહાં ગંગા કહાં જમના, કહાં નદીઓ નાલા હએ-સ૦ ૬ ॥
કહાં સુના કહાં રૂપા; કહાં ધરતાસ નેઆરા હએ,
કહાં લરતા કહાં ભેરતા; કહાં રનમેં નગારા હએ-સ૦ ૭ ॥
કહાં કાજી કહાં તકીઆ, કંહાં મુલ્લા બીછારા હએ,
કહાં દેરા કહાં મસજીદ કહાં ઠાકોર દવારા હએ-સ૦ ૮ ॥
દુખોકા બાંટકર ધાગા, મોહેબકા મનકા ડાલા હએ;
રગોંકી ગુંકકર સએલી, જેજગર અસતે બનાયા હએ-સ૦ ૯ ॥

ગરબી.

ગોકુલીએ લઈ ચાલો હરી ॥ ઓધવ રાજ અમને,
ઓધવ માંધવ લાલ અમને ॥ ઓધવ૦ ॥ ૧ ॥
આની તીરે ગંગા ને પેલી તીરે જમુના,
વચમાં ગોકુલીઊં ગામ હરી ॥ ઓધવ૦ ॥ ૨ ॥
થોડે થોડે જલમે મછલડી રે તલપે,
તલપ તલપ જીયા જાય હરી ॥ ઓધવ૦ ॥ ૩ ॥
ઊંડા કુવામેં ઊતારીઆં રે અમને,
મેહેલી ઠેલી શીદ જાઓ હરી ॥ ઓધવ૦ ॥ ૪ ॥
સેરી ભલી પણ સાંકડી રે,
નગર ભલાં પણ દુર હરી ॥ ઓધવ૦ ॥ ૫ ॥

ભજન.

જીવને સ્વાસ તણી સગાઈ, ઘરમાં ઘડી ન રાખે ભાઈ
બાપ કહે છે બેટો અમારો, માતા મંગળ ગાઈ.
બેની કહે છે બંધવ અમારો, ભીડ પડે ત્યારે ભાઇ રે,
જીવને સ્વાસ તણી સગાઇ, ઘરમાં ઘડી ન રાખે ભાઇ. ॥ ૧ ॥
લિપ્યું ને ગુંપ્યું આંગણું ને, કાઢયારે વેળા થઇ,
અડશોમાં તમે અભડાશો, એમ લોક કરે ચતુરાઇ રે,
જીવને સ્વાસ તણી સગાઇ, ઘરમાં ઘડી ન રાખે ભાઈ. ॥ ૨ ॥
ઘરની નારી ઘડી ન મુકે, અંતે અલગી રહી,
ભોજો ભગત કહે કંથ વળાવી, તરત બીજાને ગઇ રે,
જીવને સ્વાસ તણી સગાઇ, ઘરમાં ઘડી ન રાખે ભાઇ. ॥ ૩ ॥

ભજન.

પ્રાણિઁઆ ભજી લેને કરતાર, આ તો સ્વપ્નુ છે સંસાર,
ધન દોલત ને માલ ખજાનો, પુત્ર અને પરિવાર,
તે તો તજી તમે જાશો એકલા, ખાશો જમના માર રે.
પ્રાણિઆ ભજી લેને કરતાર, આ તો સ્વપ્નુ છે સંસાર. ॥ ૧ ॥
ઉંચી મેડીને અજબ જરૂખા, ગોખ તણો નહીં પાર,
છત્રપતિ તો ચાલ્યા ગયા, તેનાં બાંધ્યા રહ્યાં છે બાર રે,
પ્રાણિઁઆ ભજી લેને કરતાર, આ તો સ્વપ્નુ છે સંસાર. ॥ ૨ ॥
ઉપર ફુલડાં ફરફરે ને, હેઠે શ્રીફળ ચાર,
ઠીક કરી એને ઠાઠડીમાં ઘાલ્યો, પછી પુઠે પડે પોકાર રે.
પ્રાણિઁઆ ભજી લેને કરતાર, આ તો સ્વપ્નુ છે સંસાર. ॥ ૩ ॥
સેજ તળાઇ વિના સુતો નહીં, ને કરતો હુનર હજાર,
ખોરી ખોરીને બાળશે જેમ, લોઢું ગાળે લુહાર રે,
પ્રાણિઁઆ ભજી લેને કરતાર, આ તો સ્વપ્નુ છે સંસાર. ॥ ૪ ॥
સ્મશાન જઇને ચેહ ખડકી, તેઉપર કાષ્ટનો ભાર,
અગ્નિ મુકીને અલગા રહે, પછી અંગે ઝરે અંગાર રે,
પ્રાણિઆ ભજી લેને કરતાર, આ તો સ્વપ્નુ છે સંસાર. ॥ ૮ ॥
સ્નાન કરવા સાૈ ચૅાલીઆ, મળી નર સઘળાને નાર,
ભોજો ભગત કહે દશ દહાડા રોઇને, વળતી મુકયો વિસાર રે,
પ્રાણિઁઆ ભજી લેને કરતાર આ તો સ્વપ્નુ છે સંસાર. ॥ ૯ ॥

લાવણી.

કાલી ઘટા કોયલ બન છાંઈ,
મેહેલોમેં તરપ રહી પયારી ॥ કાલી૦ ॥ ૧ ॥
સુનો આશાડકા અબ આના,

પીતમ મત જા મયખાના;
મોકો બીના સીંગાર નહીં ચયના,
ઓતો રોતી હએ દીન રયના;

(જુલ્) કરકર બીજલીયાં લરજે,
ઉપરસે બાદલ ગરજે,
મોરી સંગકી સયલીયાં લરજે;
સખી છાયા અબર ભરપુર, પીયા હયે દુર,
સબર કર નારી ॥ મેહલોમેં૦ ॥ કાલીં૦ ॥ ૨ ॥

ભાંગેગી ભવન ભરકરે,
બન બનમે કુક રહે મોરે;
યા પીયા મચા રહે સોરે,
હો ગઇ પીયા બીન ભોરે;

(જુલ) લીખું અપને દસ્ત પરવાના,
કાસીદ તું દેર નહી કરના,
પ્રીતમ પયારેકુ દેના:
મે તો દઊગી જોબનકા દાન, કહો મેરા માન,
સબર કર નારી ॥ મેહેલોમે૦ કાલી૦ ॥ ૩ ॥

લાવણી.

કસે કરૂં કીત જાઊં સખી મુઝે આન વિરહને લલકારા ;
મેં નહીં જાનું, મેરા કીસ દેશ ગયા પ્રીતમ પ્યારા. ॥ ટેક ॥
લગા માઘ રૂત બસંત આઇ કામ રંગ સબકો ભીના ;
પહેન બસંતી, નાર સબ શ્રંગાર તન ઉપર કીના ,
ફાગુન ફાગ ખેલે સબ સખીયાં જીનકે કન્ત ઘર પરબીના ;
મેરે સજનને, અકેલી મુઝે છોડ ઘર તજદીના.

દોહા ॥ ચેત ચમેલી મોતીયાં ફુલે કુંટ ગુલાબ ;
મધુ કર મસ્તાને ફીરે, સબકે મુક્ત આબ ;
મુઝે ચેન નહી પડે સખીરી જબસે હુવા સાજન ન્યારા ;
મેં નહીં જાનું મેરા કીસ દેશ ગયા પ્રીતમ પ્યારા. ॥ ૧ ॥
બૈસાખમેં બ્યાકુલ તનમનસે ખબરન સાજનકી પાઇ ;
રૂત ગરમીકી, સખી એ બડી કઠીન હએ દુખદાઇ,
જેઠ જબર કર હીયા ચલીમેં પંડીતસે પુછન બાઇ.
એગબતયા, ઉને અબ કીન સૌતીનને બીલમાઇ;
દોહા॰॥ અસાઢમેં આશાલગી ઘર આવેંગે પીવ ;
નેનાફરકે દરસકો હિયેમેં હુલસે જીવ ॰
મુલ્ક સબ ઢુંઢ ચુકા વો કાસીદબી ઉનસે હારા ;
મેં નહીં જાનું મેરા કીસ દેસ ગયા પ્રિતમ પ્યારા ॥ ૨ ॥
સાવન ગડે હીંડાલ સખરી સબ સખી મીલ ઝુલનકો જાતી ;
મેં સાજન બીન અપને દીલકે અંદર પછતાતી .
ભાંદો રેન ભયાવન લાગે દમકે દામિની ડરવાતી ;
એક પિયા બીન દુસરા કોઇ નહીં હએ સંઘાતી.
કાર કન્ન ઘરમેં નહીં, ઊન બીન ભઇ બેચૈન ;
હાલ હમારીકો સુને, તલફત હું દીન રેન.
નીર નેનસે ઢલે ચલે માનો જયું સરજુકી ધારા.
મેં નહીં જાનું કીસ દેશ ગયા પ્રીતમ પ્યારા ॥ ૩ ॥
કાતીક કરે અસનાન સખી સબ પંચગંગાકે તીરખડી,
ચલી દરસકો, બીન્દ માધોકે જહા હએ ભીર બડી,
અગહન જોર જનાવે જોબન ઇશક તીર તન લગીકડી,
આન બીરહને નારકે, ગરદનપર સમસીર જડી ;

દોહા ॥ પુસપીયારે આ મીલે રાધાકો ધનસ્યામ ;
કહે રામ પ્રસાદજી, તબઉને મીલા આનમ.
દુરગા સિંધ છંદ કહે જવાબી શાહરકા મુહડા મારા,
મેં નહીં જાનું મેરા કીસ દેશ ગયા પ્રીતમ પ્યારા ॥ ૪ ॥

તહરેવાર રાગની હોરીયોનો સંગ્રહ

હોરી.

સાવરે મત મારો પીચકારી, બાવરે. ॥ ટેક. ॥
મત મારો મરજાદાસે રહીઓ, મેં હીં કનીયા કુંવારી;
તુમ હો નીરલજ મેં નૈ ઐસી; મુખસેં દેંગી ગારી;
ફજેતી હોયગી તીહારી ॥ સાવરે૦ ॥ ૧ ॥
પરનારીકો પલ્લવ પકરયો, મોહન લીયો મન બીચારી;
માત પીતા તોરે વૃદ્ધ ભયે હે, રાજ કંસકો બારી:
કહુ એ સબ બીસ્તારી ॥ સાવરે૦ ॥ ૨ ॥
ઐસી હોંસ હોવે જો મનમે, પરણો નય ઉતમ નારી;
જાકે પઠાવો જસોદા ઘરકો, હજ હઓ મૈ બાલકુવારી;
ઢુંડત વર માત હમારી ॥ સાવરે૦ ॥ ૩ ॥
ખેંચ લઇ મોરી નવલ ચુંદર; જીવન જોરસે ફારી;
સુરદાસ પ્રભુ અબ કહાં જૈયે, આજ મીલી બ્રીજનારી,
પીતામ્બર લીનો ઉતારી ॥ સાવરે૦ ॥ ૪ ॥

હોરી.

સાંવરો અજહુ નહીં આયો, નેન નજર નાજર લે આયો. ॥ ટેક ॥
બ્રીજ બનીતાકો સંગ છાંડકે, મધુબન જાયે બસાયો,
દાસી કરી પટરાણી જાયકે ગોપીનાથકો નામ લજાયો;

કંથ કુબજાકો કહાયો. ॥ સાંવરો૦ ॥ ૧ ॥
લીખ લીખ પત્યાં છત્યાં જલતહે, ઉધોજી બીસતી પઠાયો,
કહીઓ જો કહુ ઐસો મીત્ર બીશ્વાસી કો દાસીસો નેહ લગાયો;
હમે બીખ ઘોટ પીવાયો. ॥ સાંવરો૦ ॥ ૨ ॥
ક્રુર અક્રુર કહાસુરે આયો ઘર ઘર હોરી જગાયો,
એક તો હોરી જલત છત્યનમેં સપનેમેં સુખ નહીં પાયો;
ફેરી બેરી ફાગુન આયો. ॥ સાંવરો૦ ॥ ૩ ॥
આંગેસું મોરી છીનલી ચુંદરયાં જીવન જોર જનાયો;
સુરદાસ પ્રભુ અબલાકી બીનતી આખર આહીરકો જનાયો.
જલેપર લોન લગાયો. ॥ સાંવરો૦ ॥ ૪ ॥

હોરી.

આજ બ્રીજમે ગોરી હસાઈ, આધ્રામૃત લે લે છકાઇ. ॥ ટેક. ॥
અત્તર અરજા કુંદ, કેસર ધન બરસાઇ,
સખી સબ લીયે પ્રમસુ રાગ હોરી ગજાઇ ॥ આજ૦ ॥ ૧ ॥
નેનન દે કેં ફગવા મચાઇ, મન ઉમંગ ઝબકાઇ,
આનંદ પ્રભુ પ્રેમ હોરી, ગોરી સંગ છપ છુપાઇ. ॥ આજ૦ ॥૨॥

હોરી.

ફાગન આઇ લાઇ દીલ્હીપત્ત, અકબર શાહાનશા છત્રપત
ગુલાબ કેશર અબીર અરગજા ધીકત,
સારી બ્રહ્માંદ ઉડત પીચકારી. ॥ ટેક. ॥
ચારો જુગ રહે ગાજત ફાગનસે,
ખેલત રાજ માહરાજ સેન સરદારી;
દેશ દેશ દ્વાર હીરા લાલ ચોકનસે;
અનમોલ મુરત મોહની ચંદ બલહારી. ॥ સારી૦ ॥ ૧ ॥

મહીમા રહીમા રાગ રાગણી સેવાસે,
ભજન સમરન મન માયા મોહ શ્રન તિહારી;
તાનસેન છત્રમાન તુઇ રાજ જગતપાલ,
બળવંત ભીજેહું સારી સૂણી સોર રેન અંધારી. ॥સારી૰॥૨॥

હોરી.

હોરી ખેલન નહીં આય નંદલાલા કવન નવલ ત્રીયા તુમ બીરમાય. ॥ટેક.॥ રજની અનંત કહાં જાગે મોહનાં, રહસર હસગર લાય. ॥કવન૰॥ હોરી૰॥ ૧॥ મુકતા હાર ચુએ કર કંગના, અદ્ધર તંબોલ ખવાય. ॥કવન૰॥ હોરી ॥૨॥ રસીક રાય મીગૃલોચના, ફગુવા દીયે મનભાય. ॥ કવન૰ ॥ હોરી૰॥ ૩ ॥

હોરી.

અબ ચહત રસકી ચોરી, લાલા તુમ કેસે ખેલે હોરી,
બારબાર અચરા ગહે અંચત, ઝટપટત ગલ બલજોરી. ॥ ટેક. ॥
જમુના તટ મોયે પાઇ અકેલી, કોઉ નહી બીંજકી ગોરી;
બાંહમે પકર મોરી ચુરીયાં ફોરી, મન માને ઝક જોરી. ॥લાલા ॥ ૧ ॥
પીચકારન માર રંગમે ભીગોઇ, મોતીયનકી લટતોરી;
અતર ગુલાબ ચુનરયાં છુપ રહે, અંગીયાં રહે ગઇ કોરી ॥લાલા.॥ ૨ ॥
તુમ હો નંદ આહીરકે ધોટા, જીન સમજયો કછુ ઔરરી.
લેઉં દાવ આજકો લછમન તો બીખભાનકી છોરી. ॥ લાલા. ॥ ૩ ॥

હોરી.

શામ હોરીખેલે રાધાસે, હસ હસ શામ ॥ ટેક. ॥
નએ નેહા, નએ જીયા, નીસદીન નએ બાંધાસે. ॥ શામ૰॥ ૧ ॥
નએ નેના, નએ બેના, ઝલકે નએ ચાંદાસે. ॥ શામ૰ ॥ ૨ ॥
નએ રૂસ્તમ, નએ બીજ, જોબન નએ ફાંદાસે. ॥ શામ૰ ॥ ૩ ॥

હોરી.

તોરો અછરા શંભાલ જોબન માધુમાતીના ॥ તોરો અછરા ॥ ટેક॥ એક બરશ કે બાર મહીને, મશત મહીના ફાગનકા; ॥ તોરો અછરા. શંભાલ ॥૧॥

હોરી.

જાને મન જાનારી, રંગ હોરીમે બારી; જાને મન જાનારી ॥ ટેક ॥ રંગ જોબના મોએ મારે, ખુશી ઘર શાદી;–જાને મન જાનારી. ॥ ૧ ॥

હોરી.

મોપે બરજોરી કર રંગ દારોદારો, ॥ મોપે બરજોરી. ॥ ટેક ॥ લાખ કહે વાંકો એકન માને, છતીઅન રંગપર દારીઓ દારીઓ; મોપે બરજોરી. ॥ ૧ ॥

હોરી.

હોરીકી બનક મોહે કાન પરીરે, દેખો લાલ મેરી સાસુ બુરી હે ॥ ટેક ॥ અપનેરા અપને મંદીરસે નીકસી, કોઈ સાંવલ કોઈ લાલ ખડી રે; ॥ દેખો૦ ॥ ૧ ॥

હોરી.

શામ મોહે ચોરી લગાઈ એસી હોરી ખીલાઈ ॥ શા૦ ॥ ટેક ॥
ખેલત ગેંદ ગીરી જમુનામેં, કીનો મેરી ગેંદ ચુરાઈ;
હાત ટારૂં અંગીયા બીચ દેખું, એક ગઇ દેપાઇ; ॥ શા૦॥૧॥

હોરી.

બાવરી બનાઇ તુજે કીને હોરી ખીલાઇ ॥ બાવરી૦ ॥ ટેક. ॥
સાસ કહે મોરી બાલી બાવરીયાં, અંગીયાં કહાં ઝરકાઇ;

તુજે કીને હોરી ખીલાઇ,॥બા૦॥૧॥ મેં તો ગઇથી જલ જમુના ભરનકું;
કાનાને રંગમેં ભીંજાઇ, ઉને મોકું હોરી ખીલાઇ; ॥ બા૦ ॥ ૨ ॥

હોરી.

બિનય કરૌં કર જોરી સુનૌ પ્યારીં વિનતીમોરી–બાંતે કાલ જામનિસિ પ્યારી આબત હો તેરી ચૌરી–લલિતા આય ધાય મોહિ મગ મેં ગઇ લેઆય બરજોરી–હૃદય પછીતા પરછોરી ॥ ટેક ॥

હોરીકો દિન આજકુ સખીરી બૃજ કી ખોરી ખોરી–મારત રંગ કુમકુમા કેસર અબિર ઉડત ઝકોરી ઝકોરી. સકલ બૃજ ફાગમચોરી॥૧॥

જો કછુ ભઇ ચુક હો મોં સોં કર અબ માફ કિશોરી–માન ત્યાગિ મિલુ બેગ હર્ષ હિયમેં ચેરો તેરોરી–તેરે પગ સીંસ ધરોંરી–ગહિકર ચિબુક પ્રિયા કો મોહન કહત નિહાર નિહોરી–ગ્વાલિની ગ્વાલ ગુલાલ ઉડાબૈં નાચૈં સબ મિલી ગોરી–ચલો મિલિ ખેલેં હોરી ॥ ૨ ॥

ઉદ ઉમગ્યો આનંદ પ્રિયાકે સુનત બચન હરિકોરી । બિહંસિ ઉઠીકર રાખિ શામ ગલ મિલગઇ સુંદર જોરી ॥ સખિ નિરખૈ તૃણ તોર્યી ॥ ૩ ॥

હરિજન લખિ બિહાર શ્રીહરિ કો ભઇ બિમુધ મતિ ભોરિ–કહિ જયજયતિ કીશોર શાંબરો જૈવિધ ભાન કિશોરી–સુમન નભ તે બરસોરી ॥ ૪ ॥

હોરી.

રાધિકા બૈઠી ભવન રિસાઇ રાતે આયે ન કન્હાઇ ॥ ભોરહિં જાય શામ સમુઝાવત અતિશય પ્રીતિ જનાઇ । ચલો ફાગ ખેલે દોઉ હિલ મિલ રંગ ગુલાલ ઉડાઇ ॥ સખી નાચે સબગાઇ ॥ ટેક. ॥

ખેલા ફાગ શામ સંગ ઉનકે જિન સંગ રૈનગંવાઇ । ના દેખોં સુખ શામ તુમારો તો વૃખભાનકી જાઇ ॥ ચલો દેખી ચતુરાઇ ॥૧॥

નિકટવૈઠિ કરરાખિ પ્રિયા ગલ અતિસૈ પ્રીત જનાઇ । પ્રાન-પ્રિયા બિનતી સુનિલીજૈ ત્યાગિ માન દખદાઇ ॥ ચિબુક ધરિ કહત કન્હાઇ ॥ ૨ ॥

સુનતસોઇ બિનતી હરિકી કછુ ધરિ નિજઉર નિઠુરાઇ ॥ કહત શામકર ચુક છમારી કિનતોહિ વુદ્ધિસિખાઇ ॥ જોરી કર કહતં કન્હાઇ ॥ ૩ ॥

જોરી કર અરુ પાંવપરો તુમ જાકહં સૌત બનાઈ । છમા કરૈ સોઇ ચૂક તુમ્હારી હરષિ હૃદય મેં લાઈ ॥ વિરહ ઉર કી મિટ જાઇ ॥ ૪ ॥

સાંચી કહોં સૌંહ કરિ તેરી પ્યારી રામ દોહાઇ ॥ મેં આબ-તહો ભવન તેહારો લલતા ગઇ લેવાઇ ॥ રાત પરબસ મેં બિતાઇ ॥૫॥

તુમ સાંચે અરુ નન્દવબા સાંચે પુનિ હલધર ભાઇ । લલ-તાહું સાચી મનમોહન ઔર જસોમતિ માઈ ॥ પૂત તુમસાં જિન જાઇ ॥ ૬ ॥

મૈં ચેરો તેરોરી પ્યારી પગ પરિ કહત કન્હાઇ । માન પ્રિયા કર છમા ચૂક તેરે નૈનન કી બલિજાઇ ॥ નેક મુખ દેહ દેખાઇ ॥૭॥

દેખો મુખ સનતિન કો લાલજી જા કહં સૌબત બનાઇ ॥ મેં જીબત અબ મુખ ન દેખૈંહોં તુમહિં સુનો જદુરાઇ ॥ ભયે અવ તુમ હર જાઇ ॥ ૮ ॥

સમુભાઇ વહુભાંતિ વિનયકરિ અરુનિજ સપત દેવાઈ ॥ વિહવલ ભયે પ્રેમ પ્યારી કે દેહ દસા બિસરાઇ ॥ પ્રીત કછુ બર-નિન જાઇ ॥ ૯ ॥

હરિજન દેખિ દસા હરિજુકી સહત વિરહ દુખદાઇ ॥ દોઉ કરતેં કર ગહિ દોઉનકે પગપરિ દીન્હ મિક્ષા મિલે દોઉ હરખાઇ ॥ ૧ ॥

હોરી.

સુન રાધા પિય પ્યારી ચંદ્રમુખ પર તેરે વારી, સખી સંગલૈ અબીર કુમકુમા અરૂ રંગ ભરિ પિચકારી, આજ ચલે હોરી ખેલન હમ મગમેં મિલી તુમ આરી ધન્ય પ્રિય ભાગ હમારી ॥ટેકા॥

મલૈં ગુલાલ બદન વિધુ તુમરે રંગ મેં ભિગોવૈં સારી, ગલ સોં લગાય ચંદ મુખ ચૂમૈં હરષ ન હૃદય બિચારી ॥ ૧ ॥

હોરી કો દિન આજ સખીરી હમ અરૂ તુમ દોઉ પ્યારી, ખેલેં ફાગ પરસપર હિલિ મિલિ રંગ ગુલાલ ઉડારી હાથ ધરિ કહત બિહારી ॥ ૨ ॥

મચ્યો ફાગ બ્રજ માહિ ચહૂં દિશિ રંગ ભરે નરનારી, હોરી ગાવત ડફ્ બજાબત ગવાલ નચત દૈતારી દેત મિલિ સબકો ગારી ॥ ૩ ॥

મોહિ સૌંહ પ્રિય જાનન દેહોં તોહિ બિનુ ફાગ ખિલારી. માન કહો મેરો ગલ મિલિજા જાઉં તેરી બલિહારી પરીં પગ હાહાખારી ॥ ૪ ॥

બાર બાર બિનબત ના માનત પ્રિય બ્રુષભાન દુલારી, તબ હરિ જન મુખ મલ ગુલાલ હરિ મારી રંગ પિચકારી ભયો ઊરૂ આનંદભારી ॥ ૫ ॥

હોરી.

આગન ખેલે કાગરી, ॥ મોરી પીઆકે આવનકો શુગન ભઓ ॥ મોરે આગન ॥ ટેક ॥ ફંગીઆ શબહી રંગીલી, ઓર રંગીલો ફાગરી, મોરે પીઆકે અવનકો શુગનભઓ ॥ મોરે આગન ખેલે કાગરી. ॥ ૧ ॥

હોરી.

મતવાલી કાંમની હસકર ગાલી દે ગેઇ ॥ મતવાલી કાંમની ॥ ટેક ॥ ગાલીકી ગ.લી તોનાંકા નેનનમે કછુ કહે ગઇ ॥ મત વાલી કાંમની. ॥ ૧ ॥

હોરી.

શુન મુખ ગાગર લે ચલી અલબેલી પનીહારી ॥ શુન મુખ ગાગર લે, ॥ બચરા હમારા છોરદો પ્રીતમજી, ગુગટમેં કચુ કહે ગઇ ; ચલી આલબેલી પનીહારી ॥ શુન મુખ ॥ ૧ ॥

હોરી

એ દીન ચાર ઉમંગ જગ સારે, ફાગન ખીલી હએ કનચન ॥ટેક॥
ગગન સુર ચંદ સબ તારે, પાતાલ શૈસનાગ કાંમીનાગન,
બખાંદ બજાય મોહમુંદંફ, ખેલે કુમકુમ કેસર કુંજન;
અતર સુગંધી ગુલાલ ઉડન પવનકી- ફાગન ખીલી૦

હોરી

છબીલે છેલ ખેલે હોરી, આજ રંગ હએ બીરજ મે સબહી સલોરી૦॥ છબીલે૦ ॥ ટેક ॥ બીંદરારે બનકી કુંજ ગલનમે પકડ કાહા બરજોરી, અબીર ગુલાલ ઓર રંગ ઉડાવત કોઇ સાંવરી કોઇ ગોરી. ॥ આજ ॥૧॥

હોરી

પ્રીતમ પેયારેને મોરી શુધ ના લઇ, જાઓ જાઓરે નનદીયાં મે બાવડી ભઇ. ॥ ટેક. ॥ જાઓરે નનદીયાં અપણે બીરજકો, ઉન મોંસે એશી કહી, પ્રીત કરી કચુ બેર બસાયો, હસત બાત મોસે કચુ નાં કરી. ॥ પ્રીતમ ॥ ૧ ॥

હોરી

હોરી કૈસે ખેલૂં રે મા મોરી, નનદુલ પાછે ફરી ॥ ટેક ॥
જીત જાઉં મોંહે સંગ ન છોડે, રોકત ગલીયાં ગલી. ॥ હોરી૦
જોઇ જાએ સો હોહો કહેતે, તલપત ઘરીઆં ઘરી. ॥ હોરી૦
જંન સુખ સખી ભાવનમેં બેયાકુલ, કોઇ મીલાવો હરી. હોરી૦

હોરી.

મે બેરાગન ભઇરે, સામ મોહે પીઆ મીલાવોરે ॥ ટેક. ॥
એક અંધારી કોઠરી જામે દીવા ન બતી રે, બઇઆં પકર મોહે લે ચલો વા કો સંગ ન સાથી રે. ॥ બેરાગન ॥ ૧ ॥

હોરી રાગ સારંગ.

શ્યામા સ્યામ સે હોરી ખેલત આજ, નઇ નન્દનંદન કી રાધે કીન્હો માધવ આપ ભઇ ॥ સખા સખી ભએ સખી સખા ભએ જસુમતિ ભવન ગઇ ॥ બાજત તાલ મૃદંગ ઝાંભ ડફ નાચત થેઇ થેઇ ॥ ગોરે શ્યામ સાંવરી રાધા દોઉ મૂરતિ ચિતઇ ॥ પલટયો રૂપ દેખિ જસુમતિ કી સુધ બુધ વિસરિગઇ ॥ ફગુઆ દિયો ભીગાય જસોમતિ કંચન રતન મઇ ॥ સૂર શ્યામ કો વદન વિલોકત ઉધર ગઈ કલઇ ॥ શ્યામ સે૦ ॥

હોરી રાગ કાફી.

પાયેલાગી કર જોરી શ્યામ મોસે ખેલોના હોરી, મૈ જમુના જલ ભરન ચલીહું સાસ નનદકી ચોરી ; સારી ચુંદરી રંગ- મેં ના ભિગોવો ઇતની સુનો હરિમોરી કહુઓં દોઉ કર જોરી ॥ ટેક ॥
છીન લઇ મોરે હાથસે ગાગરિ હઠ કર બહિંયાં મરોરી, જી ધડકત હએ, સાંસ ચઢત હએ, ગાત કંપત ગોરી જાહું ઘર લાલબેહારી ॥૧॥

અબીર ગુલાલ મલવા મુખ મેરે આરી રંગમેં બોરી, સાસ હજારન આરી દેગી, સબયાં જિયત ન છોરી, કહો વિખ ખાય મરોંગી ॥ ૨ ॥ ફાગ ખેલકે તુમ મન્મોહન કાહ ગતિકીન્હી મોરી, સખિયન બીચ મેરી લાજ ગંમાઇ, અવહું કરત બરજોરી, જાહું કેસે વ્રજખોરી ॥ ૩ ॥ પાયેલાગીં૦ ॥

ઊતમ બોધ પ્રકાશ દોહરા.

દોહા.

———0:0:0———

હાથ તસબી લીએ, પ્રાત ઉઠ બંદગી કરે,
ઓર બંદગી કપટ કીના રૂપ જપકો:
કીનો ગોતર ગાએ, શુબ્હાન બીચલાએ,
વાંહ પોશહુ પીલાએ, ચાર આંગલેકા ચટકો.
આગ્રામે આયે, દારા ચોકમે ચુનાએ,
લીનો છત્ર છીણુાએ બુઢે બાપ શાહજાંનકો.
કૂટુંબ સબ સગાએ બાઇ બંદ કુ મરાએ,
સાતસો ચુવા ખાએ, બીલાય ચલ્યા હજકો.

દોહા.

ગરજહી અર્જુન હીજ ભયે, ગરજહી ગોવીંદ ગૌઆં ચરાવે;
ગરજહી દ્રુપદી દાસી બઇ, ગરજહી ભીંમ રશોઇ પકાવે;
ગરજ બરી સબ લોકનમેં, ગરજ બીના કોઇ આવે ના જાવે;
કવી ગંગ કહે સુનો શાહ અકબર, ગરજસેં બીબી ગુલામકું રીઝાવે.

દોહા.

શાયેહી શંગાર કીયો અતી સુંદર, રૈન ચોપડ રંગ ખેલતહી રાણી; પ્રાત કાલ ઉઠી મુખ ધોવત, વાંમે ટીકી ખસી કરમે કુજલાણી; ટીકીમે હતો ગજકો ચીત્રામન; તાકી હકીકત કીને ન જાણી; કવીગંગ કહે સુન શાહ અકબર ઓ દુબત હાથી થેલીકે પાણી.

દોહા.

ગેંડકી ચાલ સુગંધ લગાયો, બાસ મળીદસે રસ મહેકયો;
કરકે શીંગાર સીંહાસન ચહડી, મુખ દેખતહી લાલન લહેકયો;
વામે કંગન કરસે છુટપરયો, સીરીઅન સીરીઅન ફીરત બહેકયો
કવીગંગ કહે સુન શાહ અકબર, ઠનનન ઠનનન વે કંગન ઠેહકયો

દોહા.

નઇ અબલા પતી પ્રાણ ન જાણ્યો, પાસ બૈઠી જીવમે હે ડરી,
કુચ્છ ખ્યાલ પડે ઉઠ ચોંક પરી, તબ કંથને દોડ કે બાંહ ધરી,
દોનોકી રસ જંગ જોરનેમે, કચુંં લપત અંબરી છુટ પરી,
લાજ મારી દીપ હાથ બુજાવત, કવી ગંગ કહે શુન શાહ અકબર, સુંદર હાથ ઓ સુંદરી જલી.

દોહા.

શ્રંવન દીયો સુનનેકુ કાન, નેનન દીયો જગ જોવનકું;
બાસનકે કાજ નાક દીયેાૃ મુખ દીયો જપ મોહનકું;
હાથ દીયો કરદાન દુર્બળમેં, પાંય દીયો હાર ગોવનકુ;
કવી ગંગ કહે સુન શાહ અકબર, એ પેટ દીયો પત ખોવનકું;

દોહા.

ચુપકર રહે સો ચોર, રેનપર ધનકી તકકે; ચુપકર રહે સે ચેરી પીયા સમજાવન સકકે; ચુપકર રહેસો ગોલી, કબીત કચુ કચુ રહે; કવીગંગ કહે સુન શાહ અકબર ચાતુર ચુપ કર ના રહે. ૨॥

દોહા.

બાલસે ખ્યાલ, બડેસે બીરોધ, અશુચર નારસે ના હસીએ;
હાંબસુનાજ આગસુવેર, અજાણે નીરમે ના ધસીએ!
બેલકું નાથ, ઘોડેકુ લગામ, હાથીકુ આંકોશ સદા કસીએ;
કવી ગંગ કહે સુન શાહ અકબર, કુડશે દુર સદાહે બસીએ.

દોહા.

પાણી બીન કટે ના પંથ, બાંહુ બીન હટે ના દુરીજન,
તપ બીન મીલે ના રાજ, ભાયગ બીન મીલે ના સજજન;
ગુરૂ બીન મીલે ના ગ્યાન, મેહુ બીન કૈસો દાદુર;
કવી ગંગ કહે સુન શાહ અકબર, બચન પાલે સો નર બાંદુર.

દોહા.

નીર બીન કુપ કયા? તેજ બીન ભુપ કયા?
લંછન બીન રૂપ કયા, તીરીયાકો બખાણુવો?
કાલરકો ખેત કયા? કપટીકો હેત કયા?
દીલ બીન દાન કયાં? ચીત માહી આણુવો?
તપશ્યા બીન જોગ કયા? શ્યાણુ બીન શોંગ કયા?
સુપુત બીન પુત કયા? ડુબ્યો કુલ જાણુવો;
જીભ્યા બીન સુખ કયા? નેન બીન નેહ કયા?
જા મુખ રામ નહી સો (નર) જાનવરકી પીછાણુવો.

રેકતા.

પીત લગાકે તોરેંગે દીલ બાવર નહીં દેતા ॥
યાર સજન દીલદાર તેરા ઇતબાર નહીં આતા
તુમ મતલબકે યાર મોહોબત કયા નિભાવેંગે ?
જીતે જીકે યાર મુએ કોઇ સાથ નહીં આવેંગે.
કયા મેરે તુરબતપર આકર ફુલ ચહરાવેંગે ?
કયા મેરે સ્મરણકર તનકુ ખાક લગાવેંગે ?
ભુલે ભટકે યાર નાહક ચોરાસીમે ફીરતા ;
યાર સજન દીલદાર તેરા ઇતબાર નહીં આતા.

દોહા.

હમ મતલબકે યાર મોહબત કુંઇ નીભાવેંગે, રખ દીલમેઇતબાર ખુદાકુ મોહ દેખાવેંગે. નહીં આતા ઇતબાર કહે મરતો મર જાવેંગે, જુઠી સાચી બાતોકા દાખલા લાંઇ બતાવેગે, મોહીની જાત બેઇમાન જલેપર જલા ડાગ દેતાં ; યાર સજ્જન દીલદાર તેરા ઇતબાર નહીંઆતા.

દોહા.

તજયે કનક શ્વન જયાંઇ તુટે, તજયે પંથચોર જયાંઇ લુંટે.
તજયે પ્રીત જયાંઇ દુખ પાઇએ, નીશ્રા અર્થે પરધામ નાજાઇએ.
તનરે મન ગામ ગમારનકો, જામે હેત પ્રીત નહીં નૂરકી.
એક ચંચલ ચોર બસત ચીતમેં; પરવા ન ધરે પરમેશ્વરકી
પર તાત કરે પીંડ પાપ ભરે; કંથા નસુને ધણીકે ધરકી.
તજરે મન વહાં ધીટકાર પડયો, જામેં લાજ મુરજાદ નહીં હરકી,

દોહા.

સુનાન મીલા, નપીયુ મીલે, સહુંના કરગયે દેશ; સુનાલેને પીયુ ગયે, રૂપા હોંગયે કેશ; રૂપાં હોગયે કેશ, રોયરોય રંગરૂપ ગમાંગો. બાલમ ગગે પરદેશ, દેશસે લીખો ગઆયો; કહે ગીરધર કવીરાય, લુનબીન ભચી અલુનાણુ, જલ જાલો ઓ દેશ, જયાં નીપજત હે સુના.

દોહા.

કામીની કંથ ચલ્યો પ્રદેશ, ફીર કરનાંટક લાહોર આગો,
શેહેલ કીઇ કછું દખણુકી, ઉત્તરઘાટ ઉત્તનસુ ધાગો;
કાસી મથુરા ફીયો મુલતાન, લાબલે કચ્છુ બંદર આગો,
કહે ગીરધર કવીરાય, ભાયગ વીના નર કોરી નપાગો.

દોહા.

વીપરી પઢયો વેદ બાતકર કોન બનાગુંગો ભેદ,
ગુણકેગર્વસે કરે બાત આતુરી;
સીંહુ જો પાઉં, તુર્ત જીવાઉં, એરનાલાઉં,
નહે સુજાન સુનરે એ બાતુરી;
વીપરી પઢને લગો, છાતુરચઢને લગો,
પઢ પઢકિયો ઉજો આપહી આપઘાતુરી
વેદને બચાયલીનો, વિધાને ધાવદીના
છારવે દબને ધુમેં સરસ વેદ ચાતુરી

સમાપ્ત.

જાહેર ખબર.

અમારા તરફથી પ્રસિદ્ધ થએલા પુસ્તકો નીચે લખેલા ઠેકાણેથી વેચાતા મળશે. અને જથાબંધ અમારે ત્યાંથી કીફાયતે મળશે

પુસ્તકોના નામ.	રૂ.	આ.	પૈ.
જૈન વિવેક વાણી	૩	૦	૦
ગોલ લાકડાના ગજ હોરીના હીસાબની બુક... ...	૦	૧૨	૦
લોકપ્રીય કથા સંગ્રહ ભાગ ૧.	૦	૬	[illegible]
જૈન દીપક સ્તવનાવલી...	૦	૬	[illegible]
શૃંગાર ગુણગીત...	૦	૬	
ગરબા સાર સંગ્રહ			
લોક પ્રીય ગાયન રસ ભાગ ૧—૨—૩—૪ ...			
મહાદેવ મહીમા શંકર સ્તુતિ	૦	૧	[illegible]
જૈન ગાયન પ્રકાશ સ્તવનાવલી	૦	૧	૦
ગરબા સંગ્રહ	૦	૧	[illegible]

મુંબઇ કોટ—જહાંગીરજી બેજનજી કરાંણી **ધોબીતલાવ**—એરચશા કરાંણી. **કાલબાદેવી**-પંડીત જેઠારામ મુકુંદજી.—શેરીયાજી હોરમસજી **ભીંડી બજાર**—મીયાં અબદુલ સકુર અને કાજી હશમાલ.—શેખ નુરદીન જીવાખાન **માંડવી**—રગનાથ પરશોતમ જકરીયા મસીદ—ભીમસીંહ માણેક **અમદાવાદ**—ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાઇટી. **રાજકોટ**—લખમીચંદ ઉત્તમચંદ. **ભાવનગર**—જૈનધર્મપ્રસારક સભા. **પોરબંદર-મુંબઇ**—મોનજી ભીખા. **સુરત**—ચીમનલાલ ગોપાલદાસ. **ભરૂચ**—કાશીરામ જેઠાભાઇ. **વડોદરા**—રણછોડ મોતીરામ. **લીંબડી**—છગન સંગજી.

ગેલાભાઇ લીલાધર.

મુંબઇ—માંડવી—કચ્છી મહારાઓ શ્રી ખેંગારજી લાયબ્રેરી.